

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/69/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208061
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2214208061.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., IČO: 26 429 705, so sídlom Česká republika, 602 00 Brno, Zábřdovice, Příklop 843/4, proti žalovanému: K. M., nar. X.X.XXXX, adresa F. T., o zaplatenie zmenkovej sumy 420,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15C/172/2014-69 zo dňa 11.11.2016, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom označeným v záhlaví žalobu, ktorou sa žalobca tlačivom A (vzor je prílohou Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.1.2007) domáhal rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 420,- Eur s popísaným príslušenstvom zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 13.9.2010 na zmenkovú sumu 420,- Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 22.1.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 22.1.2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ z nej nič neuhradil. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

3. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne aplikáciou čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 5 ods. 1, 2, 3, 4, čl. 7 ods. 1, 2, 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. (ďalej aj ZZŠ), § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 až 4 písm. k), ods. 5, § 54 ods. 1, 2, § 3, § 39 Občianskeho zákonníka, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, § 25 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

4. Súd prvej inštancie posúdil uplatnený nárok nie len z pohľadu zmenkového práva ale aj v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľa z dôvodu, že predložená zmenka bola vystavená ako súčasť zmluvy o úvere uzavretou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným.

5. Súd prvej inštancie mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, pričom v rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (W. E., a.s. proti I. W.) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa.

6. Súd ďalej uviedol, že dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil za neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oboch účastníkov spotrebiteľského vzťahu v neprospech spotrebiteľa. Vyššie uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola vystavená predmetná zmenka, neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2, ako je uvedené vyššie, teda sa poskytnutý úver na základe tejto zmluvy v súlade s § 11 ods.1 citovaného zákona považuje za bezúročný a bez poplatkov a teda žalovanému vznikla povinnosť iba vrátiť istinu poskytnutého úveru. Zmenka túto skutočnosť nezohľadňuje, práve naopak - umožňuje vymáhať zmenkový úrok vo výške 0,25% denne, čo predstavuje 91,25% ročne (v čase vyplnenia zmenky). Plnenie v uvedenej výške súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s jeho § 3. Nakoľko súd dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil za neprijateľnú podmienku s poukazom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, majú za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o dojednanie neplatné v súlade s ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. V prípade ak je neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR zo dňa 06.05.2008 pod sp.zn. 4 Obo 161/2007. Keďže predmetná úverová zmluva a zmenka vznikli za účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý v súlade s ust. § 17 ods. 3 zakazuje splnenie dlhu a zabezpečenie jeho splnenia zmenkou alebo šekom, teda k vystaveniu predmetnej zmenky došlo v rozpore s citovaným zákonným ustanovením, je potrebné vyhodnotiť túto zmenku ako absolútne neplatnú pre rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Predložená zmenka bola vystavená i v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. vzhľadom k tomu, že presahuje najvyššiu prípustnú výšku, je absolútne neplatným právnym úkonom s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť súd musí prihliadať ex offio.

7. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že z obsahu spisu i z pripojeného exekučného spisu je zrejmé, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky (uznesenie tunajšieho súdu sp.zn. 5Er/1128/2012 - žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia bola zamietnutá). Po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednávaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu - spoločnosť CD Consulting s.r.o. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor so zákonom sa tento krát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia.

8. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že plnenie, ktorého sa dožaduje žalobca (i po čiastočnom späťvzati) tunajší súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa ust. § 39 v spoj. s § 3 Občianskeho zákonníka a dohodu o vyplňovacom práve zmenky považuje za neprijateľnú podmienku, majú za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa a to z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide preto o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, preto súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 § 95 ods. 1 Civilného sporového poriadku <. pričom dospel k záveru, že žalovaný má právo na náhradu

trov konania v rozsahu 100%, keďže bol v tejto sporovej veci úspešný na 100% a neúspešný na 0%, t.j. čistý úspech žalovaného predstavuje 100%.

10. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhol rozsudok zmeniť tak, že žalobe odvolací súd vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 29,88 Eur bez DPH za podané odvolanie, a 8,58 Eur bez DPH režijný paušál a to všetko navýšené o DPH z dôvodu, že: a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku; b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku - súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; c) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku). Žalobca zdôraznil, že žalovaná nedoručila súdu žiadnu žalobnú odpoveď podľa čl. 5 ods. 3 alebo ods. 6 Nariadenia, preto okresný súd bol povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia. Ak okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vykonal dokazovanie, tak toto je ovládané v sporovom konaní prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených a vykonáva len tie dôkazy, ktoré sporové strany navrhli. Žalobca žiadal vykonať ako dôkaz platnú zmenku, žalovaný žiadne dôkazy nenavrhol, preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov. V danej veci mal okresný súd rozhodnúť len o práve na úhradu zmenkovej sumy a príslušenstva z predloženej zmenky. Ak okresný súd poukázal na to, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzavrela zmluvu o úvere ako aj, že zmenka je zmenkou zabezpečovacou, keďže žalovaná uzavrela zmluvu o úvere ako spotrebiteľ, tak tieto tvrdenia neboli tvrdeniami ani jednej zo sporových strán. Žalobca má za to, že okresný súd rozhodol na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, aj ich nesprávnej interpretácie. Poukázal na význam zmenky v zmysle zákona č. 191/1950 Zb., konkrétne ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. Žalobca zdôraznil, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Pokiaľ tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo 3/2008 z 22. októbra 2008. Pokiaľ povinný zo zmenky vznáša námietky, tak dôkazné bremeno spočíva na žalovanom v súvislosti s takto uplatnenými námietkami. Pri kauzálnych námietkach nie je možné preniesť dôkazné bremeno zo žalovaného - povinného na žalobcu ako oprávneného. Okresný súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, pokiaľ prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadať, pretože v sporovom konaní v zmysle Nariadenia nemohli byť vykonávané bez návrhu. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 a v súvislosti so stanoviskom Najvyššieho súdu SR č. 93/2015 Zb. stanoviskom Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky, poukázal na niekoľko príkladov rozhodnutí Oberster Gerichtshof - najvyššieho rakúskeho súdu v civilných veciach, a keďže rakúsky ústavný súd nie je oprávnený skúmať ústavnosť rozhodnutí Oberster Gerichtshof, sú tieto rozhodnutia považované za konečné v rámci súdneho systému Rakúskej republiky. Ani nemecká ani rakúska úprava ochrany spotrebiteľa neobsahuje žiadne prelomenie ochranyhodnosti prevodu (rubopisu) v prípadoch zmenky založenej spotrebiteľským vzťahom, čoho dôkazom je: BGH, 25.02.1965 - II ZR 191/62 (Dr. Fisher, Dr. Kuhn, Liesecke, Dr. Bukow a Dr. Schulze). Žalobca v podanom odvolaní uviedol závery a rozhodnutia práve vo vzťahu k ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. v nadväznosti na Spoločné stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93/2015 so záverom, že samotné stanovisko bez odôvodnenia sa vôbec nezmieňuje o prelomenie ochrany nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I zákona č. 191/1950 Zb., t.j. o nepotrebnosti preukazovania zlomyseľného konania nadobúdateľa zmenky (indosatára) pri nadobúdaní zmenky, či už na námietku dlžníka alebo bez nej, z čoho jasne vyplýva, že ust. § 17 zákona č. 191/1950 Zb. naďalej platí v celej svojej šírke, že stanovisko sa skutočne týka iba povinnosti ex offio preskúmať zmenkový nárok v intenciách možnej absolútnej neplatnosti podkladového úkonu (kauzálneho úkonu) z dôvodu jeho nekelej povahy alebo neprípustnosti nároku zo zmenky. Stanovisko NS SR č. 93/2015 v žiadnom prípade neprelomilo zásadu ochranyhodnosti prevodu zmenky rubopisom. K prelomeniu došlo až zmenou zákona zmenkového a šekového k 23.12.2015, a to nepochybne bez spätných účinkov na zmenky vystavené pred týmto dátumom. Stanovisko Najvyššieho súdu SR v podstate odmieta aplikovať ochranu zmenkového dlžníka voči indosantovi cestou náhrady škody a tlačí všeobecné súdy do hľadania riešenia poskytnutia ochrany dlžníkovi pred ochranou indosatára, avšak nijako neuvádza, že ak aj všeobecný súd zistí neplatnosť kauzálneho úkonu, čo má všeobecný súd okrem prieskumu zmenkového

nároku v intenciách neplatného kauzálneho úkonu robiť. Prieskum zmenkového nároku v intenciách neplatnosti kauzálneho úkonu po dobromyseľnej indosácii má ten následok, že sa to nijako nedotýka povinnosti zaplatiť sumu uvedenú na zmenke. V ďalšej časti odvolania žalobca poukázal na rakúsku úpravu ochrany spotrebiteľa pri zmenkových vzťahoch, a to znenie rakúskeho spolkového zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj rozsudok Oberster Gerichtshof, rozhodnutie sp. zn. 1Ob602/87 z 10.6.1987. Žalobca zdôraznil, že neexistuje taký judikát českého, nemeckého alebo rakúskeho súdu, ktorý by umožňoval chrániť zmenkového dlžníka pred dobromyseľným (pri nadobúdaní zmenky) indosatárom tak, že by chránil zmenkového dlžníka bez námietky zmenkového dlžníka vo vzťahu k okolnostiam, ktoré by mohol namietať voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky. Princíp zákazu zneužitia práva totiž chráni len tých, čo sa o svoje práva starajú. To, že bolo možné zmenkou zabezpečiť sumu len do výšky 30 % (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. <. nie je dôvodom na neplatnosť zmenky, ak suma v nej uvedená presahuje túto sumu. Uvedené je možné považovať len za relatívnu námietku zmenkového zákazu, ktorá je založená na porušení povinnosti veriteľa dlžníka neprijať zmenku v rozpore so zákazom jej prijatia t.j. na osobných vzťahoch medzi veriteľom a dlžníkom. Neplatnosť zmenky je regulovaná výlučne zákonom č. 191/1950 <T. Zb., a preto nie je možné na ňu aplikovať ustanovenie o neplatnosti právnych úkonov v zmysle Občianskeho zákonníka. Zmenka v danom konaní spĺňa všetky náležitosti vyžadované v § 75 zákona č. 191/1950 Zb. <., tak potom nemôže byť zmenkou neplatnou, a to z dôvodu, že by svojím obsahom alebo účelom odporovala zákonu. Skúmaním kauzy ex offa by dochádzalo k narúšaniu pilierov, na ktorých stojí zmenkové právo a Dohovor o jednotnom zmenkovom práve zo 7.6.1930, čím by dochádzalo k budovaniu nedôvery voči zmenke ako cennému papieru. Názor Najvyššieho súdu SR v odôvodnení stanoviska o tom, že pri uplatnení námietky dlžníka, že žalobca konal vedome na škodu dlžníka, by výkon práva bol v rozpore s dobrými mravmi ako aj v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 <. Z.z. (§ 4 ods. 7), je podľa názoru žalobcu nesprávny. V prípade indosácie zmenky, sa zmenka stáva platidlom, takže možnosť vznášať námietky voči nej je obmedzená len na prípady zlomyseľnosti nadobúdateľa pri jej nadobúdaní. Najvyšší súd SR v stanovisku nesprávne vykladá pojem „vedome na škodu veriteľa“ spôsobom, ktorý bol v Rakúsku na Oberster Gerichtshof opustený v roku 1972. Pre porovnanie žalobca poukázal na rozhodnutie OGH 1 Ob 270/57 <. z 8.1.1958, OGH 5 Ob 275/71 <T. z 25.01.1972 SZ 45/6 - EvBI 1972/190 S 352.

11. Žalobca v odvolaní poukázal i na to, že znenie dohody o vyplňovacom práve vo všeobecných obchodných podmienkach nemá žiadne znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože nebude spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oproti zákonnej úprave a navyše sa bude týkať ceny hlavného predmetu plnenia, ktorá bola individuálne vyjednaná, pričom sa v ňom nebude spomínať žiaden zmenkový úrok, ani taký, ktorý je neprimeranej výšky ako sankcia za nespĺnenie zmluvnej povinnosti, a potom dohoda o vyplňovacom práve nemala byť ako porušená, keďže dlžník podpísal blankozmenku s údajom, ktorý sa v dohode o vyplňovacom práve nespomínal, čo však, keďže išlo o prejav dlžníka, nie pôvodného veriteľa, znamená, že dohoda o vyplňovacom práve nemôže byť ani neplatná, nielen porušená. Nadobúdateľ zmenky je chránený a nemožno mu rozpor s dohodou o vyplňovacom práve namietať, okrem prípadu zlomyseľnosti alebo hrubej nebanlivosti, čo však v situácii predtlačenej sumy zmenkového úroku a neznalosti všeobecných obchodných podmienok v čase nadobudnutia zmenky znamená, že nadobúdateľ zmenky nemal žiadnu indíciu, aby pátral po dohode o vyplňovacom práve. Vo vzťahu k zmenkovému úroku vo výške 0,25 % denne samotné stanovisko NS SR jednoznačne požaduje posúdiť mieru primeranosti takéhoto úroku a zamietnuť žalobu v časti nad rámec primeranosti. Tento úrok sa počíta od vystavenia zmenky do splatnosti zmenky v prípade zmenky vystavenej na videnie, čo je moment jej predloženia dlžníkovi a od tohto momentu sa počíta zákonný úrok z omeškania vo výške 6 % ročne. Žalobca poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 <. zo dňa 05.09.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 <.12. Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

13. Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV podaním zo dňa 15.3.2017 žiadalo o pribratie do konania, v zmysle § 95 ods. 1 Civilného sporového poriadku <., ako osobitný subjekt na strane žalovaných. V podaní uviedlo, že združenie spĺňa definíciu osobitného subjektu podľa § 95 ods. 1 <. Civilného sporového poriadku a teda má právo vystupovať v konaniach. Žiadal, aby súd zistil stanovisko žalovaného, či súhlasí s pribratím združenia ako osobitného subjektu do konania na ochranu jeho práv. O predmetnom návrhu rozhodol odvolací súd samostatným uznesením, ktorým predmetný návrh zamietol.

14. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 (tiež CSP), ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (tiež OSP), pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vrátane výroku o náhrade trov konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu zamietol a nadväzne žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

17. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v rozhodnom rozsahu, tu v časti právneho posúdenia dohody o vyplnení zmenky za neplatnú a tým potom i posúdenia nedôvodnosti žalobného návrhu pre uvedené, zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 CSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v uvedenej časti. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

18. Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobcu je v celom rozsahu nedôvodný pre nasledovné.

19. Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok alebo účelom je obchádzať toto ustanovenie, sú neplatné.

20. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

22. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

23. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

24. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

25. Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovaného (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce z zmluvy o úvere. Išlo o formulárovú zmluvu, ktorá obsahovala predtlačný text, kde boli dopísané iba označenie dlžníka, suma, ktorú mal obdržať a ktorú splatiť. Ďalej zmluva obsahuje predtlačný text o tom, že dolu podpísaný dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a súhlasí s obsahom tejto zmluvy o úvere, ako aj s obsahom plnomocenstiev v nej uvedených a súhlasí so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, ktoré sú na zadnej strane tejto zmluvy; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať a súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy vrátane všeobecných podmienok (na zadnej strane zmluvy) a vyhlasuje, že je plne spôsobilý na všetky právne úkony a že uvedené osobné údaje zodpovedajú skutočnosti.

26. Príslušný článok Všeobecných podmienok obsahuje Dohodu o vyplnení zmenky: Na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavenej zmenky zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkom, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

27. Ďalej k pripojenej úverovej zmluve bola doložená i zmenka. Z pripojenej zmenky súd zistil, že žalovaný dňa 13.9.2010 vystavil vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jeho záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. sumu 420,- Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne z tejto sumy od 22.1.2011. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa, a to spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedená odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

28. V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiadajú niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 nevyklučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Keďže súd prvého stupňa mal za to, že vo veci je nutné nariadiť pojednávanie, pričom nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007

z 11.7.2007 nebráni uskutočneniu pojednávania, nie je možné postup súdu prvého stupňa vyhodnotiť ako priečiaci sa platným procesným predpisom. Z Občianskeho súdneho poriadku explicitne nevyplýva povinnosť súdu nariadiť pojednávanie formou uznesenia.

29. Kľúčovými cieľmi európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu stanovenými v článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch v rámci EÚ a zníženie nákladov, čím sa zjednoduší prístup k spravodlivosti. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu iniciovať kontroly a určovať postup, ktorý treba v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu dodržiavať, ako aj primeraným spôsobom uplatňovať vnútroštátne procesné právo, čo vyplýva z článku 19 Nariadenia. V zmysle bodu 9 preambuly Nariadenia by mal súd rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy. Povinnosť súdu kontrolovať a určovať postup v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa posilňuje v zmysle článku 12 ods. 2, ktorým sa súdu ukladá aj povinnosť podporovať strany sporu, pokiaľ ide o procesnoprávne veci, a to poskytovaním informácií o procesnoprávných otázkach, pričom z odôvodnenia čl. 9 vyplýva, že súd musí v záujme zabezpečenia spravodlivosti konania voči obidvom stranám sporu postupovať rovnakým spôsobom.

30. V odvolaní odvolateľ poukázal, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie na nariadenom pojednávaní, oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Preto aj poukazuje, že podľa ust. § 120 OSP (akt. § 132 CSP) dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. A v tej súvislosti preto žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový, dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci.

31. Odvolací súd k tejto argumentácii udáva, že i keď vo všeobecnosti procesné predpisy účinné ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie (ako aj aktuálne) prenechávajú do značnej miery smerovanie konania v dispozícii účastníka (zvyšujúci sa dôraz na dispozitívnosť a kontradiktórnosť konania), nemožno pripustiť, aby sa sudy dostali do postavenia, aby len automaticky vydávali exekučné tituly vychádzajúce iba z formálnych náležitostí podkladov rozhodnutia. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore so statusovým zákonom sudcov, ust. § 2 ods. 2 z.č. 385/2000 Z.z., v ktorom je zakotvené právo aj povinnosť sudcov byť pri výkone svojej funkcie nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhodovať nestranné a spravodlivo. Preto, v akokoľvek formalizovanom procesnom postupe musí súd dbať, aby neprestal byť orgánom ochrany práv. Práve takéto postavenie súdu je nevyhnutným atribútom právneho štátu a spravidla je vyjadrené v procesných ustanoveniach predpisov stanovujúcich ich základné princípy vychádzajúce z hodnotových základov spoločnosti.

32. V prípade Nariadenia je to jednoduchý odkaz na spravodlivosť ako vodiaci princíp, na ktorý priamo odkazuje v bode 1 Preambuly. Nebolo by možné považovať za spravodlivé také rozhodnutie, ktoré by súd vydal napriek závažným principiálnym pochybnostiam o dôvodnosti uplatneného nároku iba preto, že bol dodržaný procesný postup, ktorý sám o sebe dovoľuje uplatnenému nároku vyhovieť. Vzhľadom na to bol súd prvej inštancie aj v procese podľa Nariadenia oprávnený rozhodnúť inak ako vyhovením návrhu, a bol oprávnený aj na vykonanie nenavrhovaných dôkazov, pretože boli nevyhnutné pre také rozhodnutie vo veci, ktoré zabránilo aprobovaniu zjavne neprimeraného použitia zmenky.

33. Odvolací súd v konaní nezistil, že pred súdom prvej inštancie došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania. Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, pripojeným do spisu bez návrhu účastníkov konania podľa § 120 ods. 1 veta tretia OSP (akt. § 132 ods. 1 CSP), a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky podľa § 123

OSP (akt. čl. 9 CSP). Toto ustanovenie dávalo súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania za účelom zistenia skutkového stavu, zvlášť za situácie, aká nastala v danom spore. Ide vlastne o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní. Tento postup je výnimočný a je možného využiť ho vtedy, keď je vykonanie nenavrnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

34. Súd prvej inštancie mal zo žalobcom predloženej zmenky preukázané, že pôvodným majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., na rad ktorej vystavil žalovaný zmenku, na líci ktorej sa nachádza číslo úverovej zmluvy. Práve tieto skutočnosti boli podkladom pre postup súdu prvej inštancie podľa § 120 ods. 1 veta tretia OSP (akt. § 132 ods. 1 CSP), pretože vznikli pochybnosti, či zmenka vystavená žalovanou má alebo nemá zabezpečovací charakter, či zabezpečovala alebo nezabezpečovala plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, príp. i zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

35. Súd prvej inštancie preto postupoval v súlade aj s právom Spoločenstva (komunitárne právo), ktoré sa musí v členských štátoch EÚ uplatňovať jednotne (por. napr. rozsudok Súdneho dvora európskych spoločenstiev, ďalej len „Súdny dvor“ vo veci Simmeathal II (29.3.1978, 106/77), pomenoval úlohu vnútroštátneho súdu: „Každý vnútroštátny súd je v medziach svojej právomoci povinný v úplnosti používať komunitárne právo a chrániť práva, ktoré z tohto právneho systému vznikajú jednotlivcom“. Podľa názoru ESD by účinnosť komunitárneho práva bola „oslabená“, keby vnútroštátnym súdom bolo bránené záväzne používať komunitárne právo v súlade s rozhodnutím, či ustálenou judikatúrou európskeho súdneho dvora. V tomto kontexte je potom možné považovať vnútroštátny súd za „všeobecný komunitárny súd“, ktorý plní dvojité úlohu; úlohu súdu členského štátu a súdu Spoločenstva.

36. Vnútroštátny súd konal v súlade so stanoviskom spoločného zasadnutia občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015, podľa ktorého, v prípade, ak z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Predovšetkým platí, že pokiaľ ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nemožno posudzovať práva a povinnosti z tejto zmluvy oddelene od použitých zabezpečovacích inštitútov (dohody o zrážkach zo mzdy, zmluvnej pokuty a vystavenie zmenky). Aj zabezpečenie spotrebiteľskej zmluvy totiž podlieha režimu ochrany spotrebiteľa vo forme súdnej kontroly, či zmluvné dojednania, vrátane akcesorických, neobsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa. V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS, súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v čl. 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok, smerujúci ku skončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. Ak by vnútroštátne právo (prípadne jeho výklad v súdnej praxi) umožňovalo veriteľovi obísť takéto preskúmanie prostredníctvom zmenky, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku (effet utile). Z hľadiska práva EÚ platí pre členské štáty povinnosť prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej alebo osobitnej povahy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej Smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto Smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom Zmluvy o založení európskeho spoločenstva. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie.

37. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaný postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13 EHS (C-240-244/98 Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo (C-618/10 Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu, ak ich súd nemôže skúmať alimine (t.j. ak ich môže skúmať len

ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie.

38. Súdu prvej inštancie nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Oboznámením zmluvy o úvere a všeobecných podmienok poskytnutia úveru súd prvej inštancie neporušil koncentračnú zásadu a tým, že účastníkom konania zaslal pripojené listiny, s obsahom ktorých sa súd prvej inštancie oboznámil a tieto posúdil ako dôkazy na zistenie skutkového stavu, neporušil ani princíp kontradiktórnosti súdneho konania ani rovnosť účastníkov. Vychádzajúc pritom z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...).

39. Z ustanovenia § 17 zákona č. 191/1950 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offo. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok“, nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade súdu prvého stupňa nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, teda vždy za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50, 51). Proces Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov Súdneho dvora a ex offo súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok.

40. Zmenka je náročná na formalitu a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offo neprijateľnosťou zmluvných podmienok zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. Spotrebiteľ nebyva natoľko právne zdatný, aby dokázal rozlišovať medzi nárokmi z uzavretej zmluvy a nárokmi zo zmenky samej. Preto, bez ohľadu na jeho postoj v konaní, je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru aj na úkony, ktoré nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda napr. aj na prípadné uznanie dlhu či vystavenie zmenky. Žalobca, ktorý sa stal majiteľom niekoľko tisíc zmienek indosamentom od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. si musel byť vedomý, že v skutočnosti ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje Občiansky zákonník (§ 54 ods. 1). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na zmluvy o úvere.

41. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s hmotným právom, keď riešil kauzu zmenky a zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s vecne správnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý prioritne ako základnú neprijateľnú zmluvnú podmienku posúdil dohodu o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru v dôsledku čoho je táto podmienka podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, z čoho vyplýva i absolútna neplatnosť samotnej zmenky ako právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

42. Je potrebné poukázať tiež na to, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu (od 1.7.2016) bol už účinný nový procesný kódex zák. č. 160/2015 CSP, ktorý sa v zmysle § 470 ods. 1 uplatní aj na toto predtým začaté konanie, ktorý vo svojej druhej hlave v § 290 až 300 upravuje osobitné procesné postupy pre spory s ochranou slabšej strany, medzi ktoré patria i spotrebiteľské spory, akým je bezo sporu podľa § 290 CSP i prejednávacia vec. Podľa § 295 CSP v spotrebiteľskom spore potom súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhoval, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz.

43. Z obsahu spisu vyplýva (z pripojeného spisu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 11 Er/478/2010, konkrétne z rozhodnutia Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 5Er/1128/2012-10 zo dňa 12.10.2012, ktorým exekučný súd žiadosť o udelenie poverenia zamietol), že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky. Po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor so zákonom sa tentokrát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia. Plnenie v uvedenej výške správne prvoinštancný súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 39 v spoj. s § 3 Občianskeho zákonníka a dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, majúca za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR dňa 6.5.2008 pod sp. zn. 4Obo/161/2007.

44. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, no už nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

45. S poukazom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie rozsudkom žalobu zamietol, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok, včítane správneho závislého výroku o náhrade trov konania (odvolaním napadnutého bez uvedením osobitných odvolacích dôvodov), potvrdil.

46. O náhrade trov odvolacieho konania, s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP, rozhodol odvolací súd ex offo podľa § 255 ods. 1 CSP, čím potom v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na plnú náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

47. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

48. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

49. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie

postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavné nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

50. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).